

ZKUŠENOSTI S REALIZACÍ PROJEKTU TÁBORSKO

(Ing. Milan Míka, Vodárenská společnost Tábořsko s.r.o.)

Úvod

Vodárenská společnost Tábořsko s.r.o. (*dále VST*) začala projekt *Náprava stavu kanalizační soustavy aglomerace Tábořsko* připravovat pro žádost o dotaci z předvstupního fondu ISPA. Vzhledem k tomu, že se projekt nepodařilo pro tento dotační titul včas připravit, bylo rozhodnuto upravit jej pro podání žádosti o podporu z Fondu soudržnosti.

Projekt je souhrnem opatření na kanalizační síti v aglomeraci měst Táboř, Sezimovo Ústí a Planá nad Lužnicí. Byl sestaven tak, aby byly z hlediska odkanalizování a čištění odpadních vod v aglomeraci Tábořsko řešeny aktuální problémy kanalizační soustavy a po realizaci projektů byl umožněn její bezporuchový provoz. Problémy kanalizační soustavy aglomerace Tábořsko jsou zapříčiněny zejména:

- špatným technickým stavem konkrétních částí kanalizačních sběračů. V důsledku toho unikají odpadní vody do okolního prostředí a naopak do kanalizace se dostávají vody balastní, které způsobují problémy při čištění odpadních vod,
- vytížením současné kapacity ČOV Klokoty, která nemá další prostor pro územní rozvoj,
- nemožností využít kapacitu Areálové ČOV Táboř k čištění odpadních vod a přívalových odpadních vod pro více než polovinu území města Táboř,
- nedostatečnou retenční kapacitou kanalizačního systému při odvádění přívalových odpadních vod,
- existencí nepřipojených okrajových městských částí Tábořa na kanalizaci a tím i ČOV.

Po dokončení projektu bude:

- vybudována 1 404 m dlouhá kanalizační štola,
- rekonstruováno nebo nově vybudováno 24 464 m kanalizačních stok,
- nově napojeno na kanalizaci s ČOV 2 060 obyvatel,
- rekonstruováno 7 420 m vodovodních sítí,

- vybudována akumulací kapacita 4 190 m³ v kanalizační síti.

Chronologie od záměru k registraci žádosti

- 04/2004 projednání záměru projektu v krajské pracovní skupině
- 19.5.2004 schválení záměru projektu pracovní skupinou Fondu soudržnosti
- 14.9.2004 výzva k vypracování Žádosti
- 27.1.2005 MŽP – upozornění na problém v provozovatelských smlouvách u projektů schválených v roce 2004
- 21.3.2005 MŽP – pracovní jednání o promítnutí BIP do provozovatelských smluv
- 19.4.2005 Předání Žádosti na OIF MŽP ČR
- 3.5.2005 Návrh základních úprav provozních smluv – materiál MŽP ČR
Změna ve výpočtu podpory dle Finanční a ekonomické analýzy – významný dopad do výše podpory pro VST – žádost o výjimku použít původní verzi FA-EA
- 11.5.2005 Zamítnutí výjimky – SF
- 12.5.2005 Souhlas s výjimkou OIF MŽP
- 16.5.2005 Přehodnocení stanoviska OIF MŽP a zamítnutí žádosti o udělení výjimky
- 21.6.2005 Žádost předložena Meziřesortnímu řídicímu výboru
- 30.6.2005 Informace z OIF MŽP – akceptování návrhu dodatku k provozní smlouvě jako splnění požadavku Fondu soudržnosti na provozovatelské smlouvy
- 28.7.2005 Registrace Žádosti v Bruselu
- 21.12.2005 Informace OIF MŽP ČR o neudělení Rozhodnutí projektu Tábořsko a informace o aktuálním stavu jednání mezi ČR a EU – z patnácti doporučených projektů ke schválení pro rok 2005 dle pořadí stanoveným v ČR schváleny jen 2
- 16.11.2006 Oznámení o zadání veřejné zakázky na výběr provozovatele
- 22.12.2006 Rozhodnutí o poskytnutí podpory, které obsahuje zvláštní podmínku o výběru provozovatele

29.12.2006 Dopis ministra pro místní rozvoj ČR, ve kterém upozorňuje na zvláštní podmínku v Rozhodnutí

8.1.2007 MMR ČR posílá kopii Rozhodnutí

Poznátky z přípravy a průběhu realizace stavby - problémy

Projektová příprava

Vzhledem k nutnosti „překlopení“ původního projektu do fondů ISPA na Fond soudržnosti bylo nutné uvést soubor připravovaných staveb v rámci projektu do souladu s podmínkami Fondu soudržnosti. Znamenalo to vyřazení některých částí původního ISPA projektu a naopak zařazení staveb, které původně v projektu nebyly, ale splňovaly podmínky Fondu soudržnosti. Tyto stavby však byly v nižším stupni projektové připravenosti a na jejich přípravu do podání žádosti nebyl dostatečný časový prostor.

Projektové dokumentace jak pro územní řízení, tak pro stavební povolení jednotlivých staveb v rámci projektu, které byly původně připravovány jako samostatné, pocházely od více projekčních kanceláří. Projevilo se to v různé míře podrobnosti dokumentací, podrobnosti výkazů výměr a tím i stanovování předpokládané výše investičních nákladů.

Časový odstup podání žádosti o podporu od realizace projektu

Žádost o podporu z Fondu soudržnosti byla schválena v červnu 2005. Očekávali jsme, že rozhodnutí o podpoře obdržíme z Bruselu do konce roku 2005 a od roku 2006 budeme realizovat celou stavbu. Místo toho ale celé dva roky (2005-2006) probíhala diskuse o provozních smlouvách v oddílném modelu a nebylo jasné, zda tyto typy společností v končícím programovém období vůbec rozhodnutí o poskytnutí podpory získají. V této nejistotě zastavila VST přípravu projektu. Výběrové řízení na zpracovatele zadávací dokumentace bylo zahájeno až po obdržení rozhodnutí. Vlastní realizace projektu tak začala až v roce 2009. Časová prodleva mezi dobou stanovení investičních nákladů v žádosti o podporu a dobou podávání nabídek

zhotovitelů, zejména nárůst cen stavebních prací způsobil značné navýšení celkové ceny díla, které však už muselo být hrazeno plně naší společností.

Získání komerčního úvěru na realizaci projektu

Zásadní podmínkou pro financování projektu bylo získání komerčního úvěru. Způsob financování projektu byl definován v koncesním projektu na výběr provozovatele vodohospodářské infrastruktury. Financování všech investičních projektů VST v průběhu výstavby, zejména pak projektů Tábořsko a AČOV, probíhá a bude probíhat prostřednictvím **kontokorentního účtu/úvěru**. Jeho prostřednictvím budou hrazeny všechny výdaje těchto investičních projektů.

Zdrojem pro financování (příjmem kontokorentního účtu/úvěru) jsou všechny podpory (dotace), DPH vztahující se k projektům a vlastní zdroje VST (nájemné). Ve fázi průběžného financování investičních akcí je cílem optimalizovat cash flow společnosti a především pak úrokové náklady.

Po úhradě všech výdajů souvisejících s investičními projekty, tedy po ukončení investičních akcí, dojde k přeřinancování kontokorentního úvěru **úvěrem investičním**. Investiční úvěr bude pravidelně **rovnoměrně splácen**.

Způsob financování předpokládá zapojení rozpočtů měst pouze formou investičních příspěvků na rozvojové investiční akce (nové VaK) podle již dříve odsouhlasených obecných investičních pravidel. Další investiční příspěvky měst jako společníků se nepředpokládají, **hlavním a rozhodujícím zdrojem** pro úvěrové financování **je nájemné** vyplývající z provozní smlouvy.

Principy financování také **neobsahují** v jiných případech obvyklé **ručení rozpočty měst za úvěr VST**, a to s ohledem na udržení přiměřené dluhové služby městských rozpočtů. To je předpoklad pro úvěrové financování projektů měst s možností využití dalších dotačních příležitostí ze zdrojů EU.

Pro realizaci úvěrového financování byla v druhé polovině roku 2008 a na počátku roku 2009 postupně vypsána **dvě otevřená zadávací řízení n veřejnou zakázku** „Poskytnutí úvěru společnosti Vodárenská společnost Tábořsko k zajištění dofinancování investičních záměrů společnosti“. V jejich rámci ale **nebyly podány žádné nabídky** na uzavření smlouvy o úvěru.

Příčinou byla **nestandardní výše úvěru** (téměř jedna miliarda Kč) a **nestabilita bankovního trhu** (zvýšení požadavků na zajištění všech úvěrových rizik). Zejména v rámci druhého řízení byla několikrát upravena zadávací dokumentace a prodlužován termín pro předložení nabídek na základě žádostí o dodatečné informace ze strany bank. Jednatelé VST za podpory MŽP ČR aktivně zajistili také částečnou úvěrovou **angažovanost Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s.** Ta je z 50% ve vlastnictví České republiky, což mělo snížit riziko úvěrujících bank.

Vzhledem k tomu bylo v druhé polovině roku 2009 zahájeno **jednací řízení bez uveřejnění**, které umožnilo přímou komunikaci se zástupci bank, které projevíly o tuto zakázku zájem. Opakovaně byly prezentovány zejména principy stanovení výše nájemného jako základního zdroje pro splácení úvěru. VST nabídla jako závazek do úvěrové smlouvy zaručený vývoj minimálních hodnot nájemného.

Na jednání se zástupci bank byly také prezentovány základní principy nové provozní smlouvy, zejména možnost zástavy budoucích pohledávek za nájemným, budoucích pohledávek z případné realizace bankovní záruky provozovatele (ve výši 100 mil. Kč) a způsob stanovení cen pro vodné a stočné. Diskutována byla také problematika sociálně únosné ceny, možnosti obnovy VaK zejména v období po roce 2012, výkonových ukazatelů pro zajištění kvality provozování a sankcí za jejich nedodržení a důvody jednostranného vypovězení provozní smlouvy.

Na základě všech jednání se zástupci bank byla ve stanoveném termínu 15.12.2009 předložena jediná nabídka na uzavření úvěrové smlouvy (termín nebylo možné již dále prodlužovat s ohledem na vývoj fakturace v rámci Projektu Tábořsko a vyčerpání všech disponibilních vlastních zdrojů VST). Smlouva o úvěru byla následně uzavřena 9.3.2010 s Raiffeisenbank a.s.

Koordinace projektu s obnovou komunikací a změny realizované oproti původní zadávací dokumentaci

Podstatná část projektu byla realizována v uličních profilech největšího města naší aglomerace, v Táboře. V některých obdobích byly současně prováděny práce ve více než dvaceti ulicích. To přinášelo vysoké nároky na koordinaci prací, řešení dopravních opatření, informovanost občanů i jejich toleranci. V tomto směru proběhla stavba bez vážnějších problémů.

Město Tábor ale neobdrželo konečné stanovisko k žádosti o dotaci z ROP a nemohlo tedy rekonstruovat komunikace vlastním nákladem v přímé návaznosti na dokončovanou obnovu vodohospodářské infrastruktury. Na základě této skutečnosti rozhodlo vedení VST po vyhodnocení pasportizací objektů, zejména v podprojektu týkajícím se historické části Tábora, že tam, kde to bude možné, bude nutné vrátit se k původnímu záměru definovanému v Žádosti o poskytnutí dotace, a to rekonstrukce kanalizačních řadů bezvýkopovou metodou bez rekonstrukce vodovodů v jednotlivých uličních profilech. Jen tak bylo možné zachovat ekonomickou únosnost obnovy kanalizace v této části Tábora. Vzhledem k tomu, že změnou způsobu realizace dochází ke kompletní změně výkazů výměr, bude tato část podprojektu znovu zadána otevřeným výběrovým řízením, neboť z hlediska zákona o veřejných zakázkách se při změně zadávací dokumentace (výkazů výměr) o více než 20%, byť bez dopadu do celkové ceny zakázky, jedná o podstatnou změnu zakázky, a na takovou část díla je nutné realizovat novou veřejnou soutěž.

Závěr - přínosy projektu

Přestože náš projekt provázely výše popsané problémy, které bylo nutné vyřešit a ze kterých jsme si vzali i poučení do budoucna, celkově lze hodnotit přínos tohoto, dnes již z velké části dokončeného projektu (je ukončeno 16 z 23 podprojektů), velice pozitivně.

Nově vybudovaná kanalizační štolá vyřeší hned několik problémů se splaškovými vodami – převede podstatnou část povodí stok na větší čistírnu odpadních vod a vytvoří retenci pro dešťové vody v průběhu přívalových dešťů tak, aby znečištěná voda neodtékala přímo do řeky Lužnice. Během necelých dvou let se podařilo také obnovit téměř 10% kanalizační sítě, která byla již v kritickém stavu. To vše jsou zásadní přínosy, které tento projekt, podpořený prostředky z Evropské unie, přinesl celé aglomeraci.

Děkuji za pozornost.